

Geachte aanwezigen,

Het doet mijn collega's en mij goed dat u allen op deze plek bijeen bent gekomen. In deze tuin waar leven en dood elkaar zo innig omarmen.

Waar wij elk jaar letterlijk en figuurlijk stilstaan bij onze geliefden. Bij onze vrienden of vriendinnen. Bij onze collega's. Stuk voor stuk medemensen die ons ontvielen vanwege hun toewijding aan de samenleving.

Ten gevolge van bruto geweld of een tragisch ongeval. In the line of duty. Door wat zij als hun plicht beschouwden.

Wij hebben hun namen in de Tuin van Bezinning gegraveerd, opdat zij de tand des tijds doorstaan. Om de herinnering aan wie zij waren te voeden. Om de verhalen te koesteren die zo nauw verweven zijn met wat zij deden.

Gevoelens en verhalen die ieder hier aanwezig in zich draagt. Die wij met elkaar delen. Omdat het leven doorgaat na de dood. De politiemensen die wij vandaag herdenken nemen in gedachten nog altijd deel aan ons bestaan.

Ieder van u heeft onuitwisbare ervaringen. Dat geldt ook voor mij. Daar wil ik u graag deelgenoot van maken. Als voorbeeld van de intens trieste gebeurtenissen die ons verbinden.

Er gebeurt onnoemelijk veel in elk politieleven. Toch springen bepaalde gebeurtenissen en episodes eruit. Die staan net zo rotsvast in ons geheugen gegrift als de namen in deze tuin.

Een van die namen luidt Iman Klaassen. Zijn sterven en de merkwaardige geschiedenis die erop volgde, vergeet ik nooit. Van deze met het leven en de dood van Iman verweven geschiedenis was ik ooggetuige.

Op de dag dat ik begon als plaatsvervangend districtschef Vecht en Venen hebben wij Iman begraven. Opperwachtmeester van de Rijkspolitie. Veertig jaar oud.

Imans noodlot had een naam. Errol Kabak. Geboren in de buurt van het Turkse Izmir. Zoon van een strenggelovige vader, die als gastarbeider naar Nederland kwam. Een ontworteld en onhandelbaar kind dat zich op straat omhoog vocht tot notoire crimineel.

Hij en zijn maten noemden zich de Monks. Ook al was enige vorm van vroomheid hen vreemd. Aangevoerd door Errol teisterden zij de hoofdstad. Bij zijn arrestatie stond de teller op 41 overvallen.

Hij had het ons niet makkelijk gemaakt. De rechercheurs die Errol uiteindelijk inrekenden, stonden bij de Amsterdamse politie bekend als het Frustiteam.

Errol verdween voor negen jaar naar de jeugdgevangenis in Zutphen. Twee jaar later nam hij de benen. Hij dook onder. Daar bleef het niet bij.

Op 4 december 1992 overviel hij een bank in Utrecht. Dat ging faliekant verkeerd. Dit misdrijf draaide uit op een achtervolging die eindigde in een Vinkeveens hotel. Daar kwam het tot een vuurgevecht dat Iman Klaassen niet kon navertellen. Errol joeg hem een kogel in zijn lijf.

Dit keer kreeg Kabak twintig jaar cel. En ook dit keer liet de crimineel zich niet weerhouden. Met vijf medegevangenen ontsnapte hij in 1993 uit de gevangenis van Sittard. Een paar maanden later veroordeelde de rechter hem in hoger beroep tot levenslang. Bij verstek.

Als het om een gedode collega gaat, hoeft je als inspecteur niemand te motiveren. Verbeten poogden onze mensen Kabak te achterhalen. Een vingerafdruk in een andere zaak was ons moment van eureka.

Hij bleek inmiddels in Istanbul vast te zitten. Aangehouden vanwege het smokkelen van duizend kilo hasj en tweehonderd kilo heroïne.

Turkije leverde ook toen geen landgenoten uit. Juridisch stond alleen de mogelijkheid open om de straf over te dragen aan de Turkse autoriteiten.

In mei 1998 vloog ik daarom naar Istanbul. Voor alle zekerheid met een collega die exact wist hoe Errol Kabak er uitzag. Zodat hij onmogelijk kon beweren een ander te zijn.

De gevangenisdirecteur ontving ons op zijn kamer. Tot onze stomme verbazing kwam de crimineel daar nietsvermoedend binnenwandelen. Errol keek ons totaal verbijsterd aan en zette het op een lopen. Uiteraard kwam hij niet ver. Kabak mocht terug naar zijn cel. Wij handelden de formaliteiten af.

Voor mijn terugvlucht bezocht ik de Turkse recherche. Voor een collegiaal, maar niettemin zeer dringend verzoek. Doe wat u kunt om te zorgen dat Errol Kabak dit keer zijn straf uitzit.

Twee maanden later was ik op vakantie in het buitenland. Op een ochtend sloeg ik De Telegraaf open. Een medegevangene had Errol Kabak in zijn cel doodgeschoten.

Wij hebben het sectierapport opgevraagd en zijn nabestaanden geïnformeerd. Het dossier kon dicht. Toch is het ontspoorde bestaan van Errol Kabak mij altijd bijgebleven.

Het staat in mijn beleving symbool voor de wereld die politiemensen dagelijks betreden en de risico's die zij daarbij lopen. Door naar voren te stappen waar anderen wijken.

Het leven en de dood van Iman Klaassen vormden mij als jonge officier. Net als al het andere geweld tegen collega's die toen en later aan mijn zorg waren toevertrouwd.

Tot op de dag van vandaag doordringen zulke gebeurtenissen mij er telkens weer van hoeveel impact geweld heeft. Op ons eigen functioneren. Op het welzijn van wie ons dierbaar is.

Geweld wakkert angst aan. Onzekerheid die zich een weg naar binnen vreet. De hardware waarmee wij agenten weerbaar maken, is van levensbelang. De gepantserde voertuigen, kogelvrije vesten, enzovoort. Sinds die dag in Vinkeveen besef ik echter hoe vitaal de software in ons hart en hoofd is.

Hoezeer aandachtig luisteren naar elkaar ons wapent. Hoezeer iemands zorgen serieus nemen, hem of haar zelfvertrouwen schenkt. Hoezeer met elkaar praten, trainen en werken ons de zekerheid verschaft dat wij op collega's kunnen rekenen. Onder alle omstandigheden. Op elk moment.

De namen van de politiemensen in deze tuin, waar leven en dood elkaar zo innig omarmen, doen een eensgezind appèl op ons: zorg voor elkaar.

Zorg voor de politiemensen die de handen van deze samenleving zijn. Die altijd klaarstaan – wat er ook gebeurt. Die een even unieke als belastende opdracht vervullen: in het uiterste geval geweld toepassen om geweld te stoppen.

Niet in het belang van zichzelf, maar van anderen. Van burgers en collega's in nood. Van een democratische rechtstaat. Van een samenleving waarin iedereen zich thuis en veilig voelt.

Door hier elk jaar bijeen te komen, tonen wij onze verbondenheid met elkaar en ons diepe respect voor hen die wij herdenken.

Laat hun daden leven in onze daden. Laat hun offers leven in onze offers. Laat hun verhalen leven in onze verhalen. Voor altijd.